

**Държавен образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията
„Социален асистент“**

Професионално направление:		
762	Социална работа и консултиране	
Наименование на професията:		
762040	Социален асистент	
Специалности:		Степен на професионална квалификация
7620401	Подпомагане на деца	Втора
7620402	Подпомагане на възрастни	Втора
Ниво на квалификация според Европейската квалификационна рамка (ЕКР) - 3		Ниво на квалификация според Националната квалификационна рамка (ЕКР) - 3

София, 2017 г.

1. Изисквания към кандидатите за входящо минимално образователно и/или квалификационно равнище за придобиване на степен на професионална квалификация съгласно Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО)

1.1. За придобиване на втора степен на професионална квалификация по професията „Социален асистент“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от (утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД 09-413/12.05.2003 г., посл.изм. Заповед № РД 09-1851 от 27.03.2017 г.) изискванията за входящото минимално образователно равнище към кандидатите са:

- за ученици:
 - завършено основно образование;
- за лица, навършили 16 години:
 - завършен първи гимназиален етап.

За ученици и за лица, навършили 16 г. със специални образователни потребности се организира професионално образование и професионално обучение, съобразено със съответното им увреждане.

Здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицински документ, доказващ, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна.

Изискванията за входящо минимално квалификационно равнище при продължаващо професионално образование и обучение е придобита квалификация по част от професията.

1.2. Валидиране и професионален опит

Придобиването на квалификация по професията „Социален асистент“ – втора степен или по част от нея чрез валидиране на професионални знания, умения и компетентности се осъществява съгласно Наредба № 2 от 13 ноември 2014 г. за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и компетентности, издадена от министъра на образованието и науката (обнародвана в Държавен вестник, бр. 96 от 21.11.2014 г., в сила от 01.01.2015 г.).

2. Описание на професията

2.1. Трудови дейности, отговорности, личностни качества, особености на условията на труд, оборудване и инструменти, изисквания за упражняване на професията, определени в законови и подзаконови актове (здравословно състояние, правоспособност и др.)

Дейностите, осъществявани от социалния асистент, целят подобряване на физическото и емоционалното състояние и осигуряване на по-добро качество на живот на уязвими групи хора - деца и възрастни със сензорни, физически и интелектуални увреждания и хронични заболявания, живеещи самотно, и възрастни хора с хронични заболявания, чрез предоставяне на ежедневна социално-здравна подкрепа в дома им и извън него.

Социалният асистент оказва подкрепа в осъществяването на основни житейски дейности, в участието в социалния и културния живот, в различни занимания. Придружава децата и възрастните до и от социални, здравни и обучаващи/образователни институции, при необходимост присъства на учебните занимания.

Социалният асистент подпомага общуването и поддържането на социални контакти, оказва помощ за следването на ежедневния ритъм и допринася за осигуряване на емоционален комфорт на потребителя и неговите близки. Оказва подкрепа при кризисни ситуации (загуба на близък човек, тежко заболяване, продължителна раздяла, насилие и други).

Социалният асистент работи в екип с други специалисти, изпълнява указанията на ръководителя/доставчика на социалната услуга и предписанията на специалистите по здравни грижи с цел удовлетворяване на основните жизнени потребности на лицата, следва изготвения индивидуален план.

Подкрепя потребителя в процеса по възстановяването му след прекарано заболяване, за постигане на по-добро физическо и емоционално състояние, за осигуряване на по-добро качество на живот, подпомага го при осъществяване на ежедневни дейности - приема на медикаменти, домашната рехабилитация, лечебното хранене, при спазването на предписания двигателен и хигиенно-диетичен режим.

Социалният асистент съдейства при изготвяне, подаване и получаване на документи до и от публични и частни институции; заплащане на данъци, такси и други сметки и задължения със средства на потребителя; снабдяване с медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения, учебни пособия и консумативи, както и при ползване на различни социални услуги.

Поддържа контакт с личния лекар, сигнализира веднага при влошаване на здравословното състояние или при спешен случай, като своевременно уведомява семейството и близките; придружава при необходимост потребителя до лекарския кабинет; оказва съдействие при настаняване в болница, санаториум, грижи в болница (при необходимост).

Социалният асистент обсъжда с родителите или настойниците на потребителите необходимостта от мерки срещу фактори, представляващи опасност за здравето на потребителя. Информира своевременно организацията доставчик за сигнали или за случаи на злоупотреба и насилие, оказани върху потребителя.

Съдейства за извършване на дребни ремонти в дома на потребителя, както и за закупуване на хранителни продукти и необходими вещи.

В работата си използва указания, свързани с предоставянето на социално-здравната услуга; поддържа необходимата работна документация - индивидуален работен план, седмичен график на извършените дейности и др.; осъществява комуникация с институции и с близките на потребителя; подпомага потребителя при ползване на помощни средства, компютърна техника; ползва лични предпазни средства при необходимост и спазва условията за безопасност на труда.

Социалният асистент носи отговорност за живота и здравето на потребителя, за който се грижи, в рамките на работното време и на компетенциите си, за опазване на неговото имущество; поема отговорност за извършените от него действия или бездействия. Проявява конфиденциалност при работа с личните данни или с персонална информация, свързана с потребителя, неговото семейство и близки.

Социалният асистент проявява лоялност и толерантност към възрастовите, етническите, религиозните и други различия, емпатия, търпение, емоционална стабилност. Необходимо е да има добри обноски и приветлив външен вид. При работа с деца умее да привлече вниманието и да спечели доверието на детето.

Той работи в дома на потребителя, което налага съобразяване с битовите условия в жилището и с отдалечеността му от обществени места и институции.

Социалният асистент предоставя услуги почасово по график, разработен от доставчика на услугата, съгласно разпоредбите на трудовото законодателство.

2.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

Придобилият втора степен на професионална квалификация по професията „Социален асистент“ може да продължи обучението си по професията „Сътрудник социални дейности“ за придобиване на трета степен на професионална квалификация.

При обучението единиците резултати от ученето по общата професионална подготовка и по част от отрасловата и от специфичната професионална подготовка се зачита.

2.3. Възможности за професионална реализация съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД – 2011), утвърдена със Заповед № РД 01-931 от 27.12.2010 г. на министъра на труда и социалната политика, изм. и доп. със Заповеди № РД 01-204 от 28.02.2011 г., РД 01-426 от 30.05.2001 г., РД 01-529 от 30.06.2011 г., РД 01-952 от 29.12.2011 г., РД 01-586 от 06.07.2012 г., РД01-1002 от 19.12.2012 г., РД01-979 от 21.12.2013 г., РД01-933 от 19.12.2014 г., № РД01-1027 от 22.12.2015 г., РД 01-0245 от 27.04.2016 г., РД 01-489 от 28.07.2016 г., РД 01 – 919 от 28.12.2016 г. и РД 01-300/25.04.2017 г.

Лицата, придобили втора степен на професионална квалификация по професията „Социален асистент“, могат да заемат длъжностите 5322-1001 Домашен санитар; 5322-1002 Личен асистент; 5322-1003 Социален асистент; 5322-1004 Разносвач на храна; 5321-1001 Болногледач; 5311-1001 Детегледачка; 5311-1002 Бавачка; 5311-1003 Гувернантка, както и други длъжности, включени при актуализиране на НКПД.

3. Единици резултати от ученето (ЕРУ)

3.1. Обща професионална подготовка

- 1. ЕРУ Здравословни и безопасни условия на труд
 - 1.1. РУ (Резултат от учене) Спазва хигиенните норми и здравословните и безопасни условия на труд на работното място
 - 1.2. РУ Осъществява превантивна дейност по опазване на околната среда
 - 1.3. РУ Овладева аварийни ситуации
- 2. ЕРУ Икономика
 - 2.1. Познава основите на пазарната икономика
 - 2.2. Познава основните характеристики на производствената дейност в предприятието
- 3. ЕРУ Предприемачество
 - 3.1. Познава основите на предприемачеството
 - 3.2. Формира предприемаческо поведение

3.2. Отраслова професионална подготовка

4. ЕРУ Организация на работния процес

- 4.1. РУ Организира работния процес
- 4.2. РУ Поема отговорност за качеството на работата си

5. ЕРУ Комуникация и чужд език

- 5.1. РУ Общува ефективно в работния екип
- 5.2. РУ Владее чужд език по професията

6. ЕРУ Използва информационни и комуникационни технологии в професионалната си дейност

- 6.1. РУ Обработва информация с ИКТ
- 6.2. РУ Комуникира с ИКТ
- 6.3. РУ Създава цифрово съдържание с ИКТ
- 6.4. РУ. Осигурява сигурност при работата с ИКТ

7. ЕРУ Подкрепа и придружаване на потребителя

- 7.1. РУ Съдейства за поддържане на здравословното състояние на потребителя
- 7.2. РУ Оказва подкрепа в битови рискови ситуации
- 7.3. РУ Оказва подкрепа в битови кризисни ситуации

8. ЕРУ Професионална комуникация и общуване

- 8.1. РУ Изгражда отношение на доверие с потребителя
- 8.2. РУ Осъществява ефективна комуникация с потребителя и с неговите близки

9. ЕРУ Професионална етика и професионално развитие

- 9.1. РУ Спазва професионалната етика и съхранява емоционалното си състояние
- 9.2. РУ Проявява готовност за повишаване на професионалната си компетентност и развиване на личностните си качества

3.3. Специфична професионална подготовка

3.3.1. Единици резултати от ученето за специалност „Подпомагане на деца“ – втора степен на професионална квалификация

10. ЕРУ Предоставя подкрепа и грижи за децата, съобразени с особеностите на тяхното, физическо, психическо, емоционално и социално развитие.

- 10.1. РУ Познава особеностите в развитието на детето през различните възрастови периоди
- 10.2. РУ Познава видовете увреждания и хронични заболявания в детска възраст
- 10.3. Предоставя базови здравни грижи в дома на детето
- 10.4. РУ Общува с децата, отчитайки индивидуалните им особености и потребности

11. ЕРУ Подпомага пълноценното развитие на децата

- 11.1. РУ Съдейства за изграждане на умения за самообслужване при детето
- 11.2. РУ Оказва подкрепа на детето съобразно индивидуалните му потребности и интереси
- 11.3. РУ Съдейства за осигуряване на среда и възможности за пълноценно развитие на детето (физическо, интелектуално, социално и емоционално), за социалната му интеграция
- 11.4. РУ Оказва подкрепа на детето в ежедневните дейности, съобразно потребностите и интересите му

12. ЕРУ Предоставя интегрирани социално-здравни услуги в съответствие с националната правна рамка и правата на детето

- 12.1. РУ Познава правната рамка и критериите и стандартите за предоставяне на социални услуги за деца
- 12.2. РУ Познава правата на децата и действа в техен интерес

3.3.2. Единици резултати от ученето за специалност „Подпомагане на възрастни“ – втора степен на професионална квалификация

13. ЕРУ Предоставя интегрирана социална и здравна подкрепа на потребителя

- 13.1. РУ Оказва подкрепа на потребителя в контактите му с институции и служби
- 13.2. РУ Съдейства за поддържане и разширяване на социалните контакти и интересите на потребителя
- 13.3. РУ Оказва подкрепа и съдействие на потребителя за изпълнение на ежедневните му дейности
- 13.4. РУ Подпомага удовлетворяването на потребностите на различните групи потребители
- 13.5. РУ Познава структурата и организацията на социално-здравната дейност в домашна среда

14. ЕРУ Предоставя базови здравни грижи в дома на потребителя

- 14.1. РУ Разпознава основните симптоми при различни видове заболявания
- 14.2. РУ Предоставя базови здравни грижи в домовете на потребители с различни специфични заболявания
- 14.3. РУ Прилага основните правила на асептиката и антисептиката
- 14.4. РУ Извършва дезинфекция в дома на потребителя
- 14.5. РУ Участва в процеса на дезинсекция и дератизация
- 14.6. РУ Изпълнява дейности по превенция на разпространението на инфекции

15. ЕРУ Правна рамка и стандарти за предоставяне на социални услуги за възрастни

- 15.1. РУ Познава правната рамка за предоставяне на социални услуги за възрастни

- 15.2. РУ Познава и спазва критериите и стандартите за предоставяне на социални услуги за възрастни

ЕРУ 1

Наименование на единицата:	Здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ)
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Наименование на професията:	<u>Социален асистент</u>
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Резултат от учене 1.1:	Познава и спазва разпоредбите за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните нормативни разпоредби за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд за конкретната трудова дейност • Знае основните рискове за здравето и безопасността при конкретната трудова дейност • Знае основните мерки за защита и средствата за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага необходимите мерки за защита • Използва средствата за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява трудовата дейност при спазване на необходимите мерки за осигуряване на безопасност и здраве при работа • Проявява отговорност към останалите участници в трудовия процес • Извършва трудовата дейност, като спазва нормативните разпоредби за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място
Резултат от учене 1.2:	Спазва изискванията за превантивна дейност по опазване на околната среда
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните разпоредби за опазване на околната среда, отнасящи се до конкретната трудова дейност • Знае рисковете от замърсяване на околната среда при извършваната трудова дейност (ако е приложимо)

	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните изисквания за разделно събиране на отпадъци • Познава разпоредбите за съхранение, използване и изхвърляне на опасни продукти
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава и съхранява опасни продукти и излезли от употреба детайли, възли, материали, консумативи и др., спазвайки технологията за събиране и рециклиране (ако е приложимо)
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява трудовата дейност при спазване изискванията и правилата за опазване на околната среда
Резултат от учене 1.3:	Участва в овладяването на рискови и аварийни ситуации
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Знае основните рискови и аварийни ситуации • Познава основните изисквания за осигуряване на аварийна безопасност • Изброява основните стъпки за действия при аварии и аварийни ситуации • Познава видовете травми и методите за оказване на първа помощ
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва терминологията, свързана с аварийните ситуации • Спазва изискванията за осигуряване на пожарна и аварийна безопасност • Спазва правилата за действия при аварии и аварийни ситуации • Оказва първа помощ на пострадали при авария
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава рисковете, които могат да доведат до възникване на пожар и/или авария • Участва в овладяването на възникнал пожар и/или авария, в съответствие с установените вътрешно-фирмени правила за пожарна и аварийна безопасност
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит/Тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <p>Владее основни теоретични знания за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • здравословни и безопасни условия на труд на работното място;

	<ul style="list-style-type: none"> • превантивна дейност за опазване на околната среда; • овладяване на аварийни ситуации и оказване на първа помощ на пострадали. <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Избира най-подходящият тип поведение при зададените рискови ситуации • Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на първа помощ
--	--

ЕРУ 2

Наименование на единицата:	Икономика
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Наименование на професията:	<u>Социален асистент</u>
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Резултат от учене 2.1:	Познава основите на пазарната икономика
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава общата теория на пазарната икономика • Запознат е основните икономически проблеми – оскъдност, ресурси, избор • Знае ролята на държавата в пазарната икономика • Познава основните икономически субекти в бизнеса
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Информира се за успешни практически примери за управление на различни бизнес начинания
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да идентифицира успешни практически примери за управление на бизнес начинания като обясни ролята на всеки икономически субект, ангажиран в бизнеса
Резултат от учене 2.2:	Познава основните характеристики на производствената дейност в предприятие
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основите на пазарното търсене и пазарното предлагане • Дефинира основни икономически понятия - приходи, разходи, печалба, рентабилност
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява основни икономически понятия в контекста на дейността на предприятието

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Способен е да анализира основните икономически принципи в контекста на производствената дейност на дадено предприятие
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Писмен изпит/Тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Владее основните теоретични знания в областта на икономиката <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на проблема в зададения казус/сценарий

ЕРУ 3

Наименование на единицата:	Предприемачество
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Наименование на професията:	<u>Социален асистент</u>
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Резултат от учене 3.1:	Познава основите на предприемачеството
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Знае същността на предприемачеството Познава видовете предприемачески умения
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Анализира практически примери за успешно управление на дейността на салона
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Предлага нови идеи за ефективно изпълнение на трудовите дейности
Резултат от учене 3.2:	Формира предприемаческо поведение
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава характеристиките на предприемаческото поведение

	<ul style="list-style-type: none"> Знае видовете предприемаческо поведение
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Преценява необходимостта от промени, свързани с подобряване на работата
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Предлага решения за оптимизиране на трудовите дейности
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Писмен изпит/Тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Владее основните теоретични знания в областта на предприемачеството <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на проблема в зададения казус/сценарий

ЕРУ 4

Наименование на единицата:	Организация на работния процес
Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР):	3
Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР):	3
Наименование на професията:	<u>Социален асистент</u>
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Резултат от учене 4.1:	Организира работния процес
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава структурата и организацията на работната среда Познава методи за нормиране на работния процес Познава нормативните документи, свързани с професията Познава планирането на ресурси, свързани с работния процес
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Планира работния процес Съставя график на работните задачи Спазва нормативните изисквания, свързани с професията

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Ефективно организира работния процес • Предлага и мотивира необходимостта от промени в работата
Резултат от учене 4.2:	Поема отговорност за качеството на работата си
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава видовете дейности в работния процес • Познава изискванията за изпълнение на видовете дейности • Познава начините за организация на дейностите в работния процес
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Спазва етичните норми на поведение • Участва в изграждането на работната среда
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Подпомага и съдейства за създаване и поддържане на етична работна среда
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира основни теоретични понятия, свързани със структурата на работната среда и организацията на работния процес <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира основни теоретични понятия в областта на видовете дейности и тяхното разпределение в работния процес

ЕРУ 5

Наименование на единицата:	Комуникация и чужд език
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Наименование на професията:	Социален асистент
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Резултат от учене 5.1:	Общува ефективно в работния екип
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава ролята на отделните длъжности в екипа, техните работни взаимоотношения и йерархични връзки • Познава правилата за координация и субординация (предаване на информацията) • Инициира и поддържа разговор по професионални теми
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Комуникира ефективно в работния екип • Формулира проблеми, задава въпроси и представя информация

	за конкретни случаи от практиката си
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Може да комуникира ефективно с всички участници в трудовия процес, съобразно работния протокол • Поема отговорности при работа в екип
Резултат от учене 5.2:	Владее чужд език по професията
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основната професионална терминология на чужд език
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Чете и разбира професионални текстове (специализирана литература, техническа документация и други) на чужд език • Ползва чужд език при търсене на информация от интернет и други източници • Ползва чужд език (писмено и говоримо) при комуникация с партньори и потребители
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Четене, слушане, писане и провеждане на разговори по професионални теми на чужд език
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее основни теоретични знания по професията на чужд език <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Комуникира на чужд език в учебна или работна ситуация, като използва професионална терминология

ЕРУ 6

Наименование на единицата:	Използва информационни и комуникационни технологии в професионалната си дейност
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Наименование на професията:	Социален асистент
Ниво по НКР:	3-4
Ниво по ЕКР:	3-4
Резултат от учене 6.1:	Обработка информация с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява интернет търсачки • Обяснява употребата на филтри за търсене • Знае за съществуването на невярна или подвеждаща информация в интернет • Знае начините за съхранение на цифрова информация • Знае начините за създаване на поддиректории (папки)

	<ul style="list-style-type: none"> • Знае начините за преместване на файлове от една поддиректория в друга • Знае начините за възпроизвеждане на вече записано цифрово съдържание
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва търсачка за намиране на информация като прилага различни филтри • Сравнява информацията в различни източници и оценява нейната надеждност • Записва и съхранява цифрово съдържание (текст, изображения, аудио, видео, уеб страници и др.) по класифициран начин, използвайки поддиректории (папки) • Възпроизвежда вече записано цифрово съдържание
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира самостоятелно владееене на ИКТ при обработването на информация
Резултат от учене 6.2:	Комуникира с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява доставчици на услугата електронна поща • Изброява софтуер за аудио и видео разговори • Изброява доставчици на услуги за споделяне на файлове • Обяснява начините за онлайн пазаруване • Познава онлайн общности (социални мрежи), създадени за обмен на знания и опит в областта на професията
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва електронна поща • Използва основни функции на софтуер за аудио и видове разговори • Споделя файлове онлайн • Използва електронни услуги за онлайн пазаруване • Обменя знания и опит в онлайн общности
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира самостоятелно владееене на ИКТ при онлайн комуникация
Резултат от учене 6.3:	Създава цифрово съдържание с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява софтуер за създаване и редакция на цифрово съдържание в различни формати (текст, таблици, изображения)
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Създава цифрово съдържание (текст, таблици, изображения) • Редактира цифрово съдържание, създадено от друг, като ползва основни функции на форматиране
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира основно владееене на ИКТ при създаването на електронно съдържание
Резултат от учене 6.4:	Осигурява сигурност при работата с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните рискове за сигурността при работа онлайн
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Идентифицира подвеждащи и/ или злонамерени съобщения и интернет страници • Разпознава файлове, представляващи злонамерен софтуер

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Способен е да идентифицира злонамерена намеса в електронната среда, в която работи
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на задача, свързана с намирането на информация в интернет по зададена тема, нейното съхранение и възпроизвеждане <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на задача, свързана със споделянето на файл в интернет пространството и изпращане на връзка (линк) за сваляне до друг потребител по електронната поща <p>Средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на задача, свързана със създаването, редакцията и оформлението на цифрово съдържание
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1, 2 и 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> Учебен/компютърен кабинет Персонален компютър или лаптоп Достъп до интернет
Критерии за оценяване:	<ul style="list-style-type: none"> Поставените задачи са изпълнени самостоятелно и в рамките на предварително зададеното за това време Демонстрирани са професионални знания, умения и компетентности, свързани с употребата на ИКТ

ЕРУ 7

Наименование на единицата:	Подкрепа и придружаване на потребителя
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Наименование на професията:	Социален асистент
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Резултат от учене 7.1:	Съдейства за поддържане на здравословното състояние на потребителя
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава в детайли ролята и функциите си при взаимодействието между институции, семейство и потребител по отношение осигуряване на възможности за поддържане на здравословното състояние на потребителя Познава спецификата на различните социално значими заболявания и видовете увреждания
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Подпомага потребителя да следва предписанията и назначенията на медицинските специалисти, свързани с лечебно-оздравителния режим

	<ul style="list-style-type: none"> ● Придружава потребителя до лечебно или здравно заведение за извършване на медицински прегледи и/или манипулации като му оказва физическа и емоционална подкрепа ● Подпомага потребителя при настаняване в болнично заведение ● Оказва емоционална подкрепа преди и по време на престоя на потребителя в болнично заведение ● При необходимост поддържа контакти с личния лекар на потребителя и с други медицински специалисти
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Отговорно взаимодейства със съответните институции и лица, участващи в предоставянето на здравни услуги ● Стриктно спазва инструкции и указания, проявява коректност и търпение при изпълнение на задълженията си ● Поема инициатива за поддържане на здравословното състояние на потребителя
Резултат от учене 7.2:	Оказва подкрепа в битови рискови ситуации
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Познава и описва основните рискове за групите потребители в тяхното ежедневие ● Познава и описва различните форми на насилие
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Разпознава ситуации, които носят ежедневен риск за потребителя ● Съдейства за избягване на рисковете ● Сигнализира за упражнено насилие върху потребителя ● Предприема действия за прекратяване на насилие върху потребителя ● Информира близките на потребителя и доставчика на услугата за възможни рискове и предлага мерки за преодоляването им ● Сътрудничи при разработването на процедура за действие при рискови ситуации в ежедневието
Компетентности	● Стриктно прилага алгоритми и процедури за действие в различните рискови ситуации от ежедневието
Резултат от учене 7.3:	Оказва подкрепа в битови кризисни ситуации
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Познава и описва особеностите на преживяванията по време на битова криза ● Познава и описва реакциите при възникване на събитие, свързано с тежко заболяване, скръб, загуба и др.
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Разпознава сигнали за назряващ битов конфликт ● Използва техники за разрешаване на конфликти ● Отчита особеностите на преживяванията по време на битова криза ● Подкрепя потребителя в трудна ситуация (тежко заболяване, скръб, загуба и др.) ● Представя случаи от работата си с потребители и търси допълнителна професионална подкрепа от специалисти (социален работник, психолог, логопед, специален педагог, психиатър и др.)

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Предприема действия за въвеждане на промени в начина на живот на потребителя, с цел предотвратяване на различните рискове • Реагира адекватно на различните кризисни ситуации
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус <p>Средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1, 2 и 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее основни теоретични знания за спецификата на различните заболявания и видовете увреждания <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Избира най-адекватния тип поведение при зададена рискова ситуация • Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на помощ при възникване на рискова ситуация <p>За средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно и точно определя действията, които трябва да се предприемат при кризисна ситуация

ЕРУ 8

Наименование на единицата:	Професионална комуникация и общуване
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Наименование на професията:	Социален асистент
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Резултат от учене 8.1:	Изгражда отношения на доверие с потребителя
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Знае основните правила за създаване на междуличностни взаимоотношения • Познава необходимите техники и подходи за създаване на отношения на доверие с потребителя • Познава основни похвати за осъществяване на емоционална подкрепа

Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Отчита личностните особености на потребителя ● Проявява емпатия в отношенията с потребителя ● Оказва емоционална подкрепа на потребителя ● Съблюдава принципите на конфиденциалност и доверителност
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Може да изгради и поддържа отношения на доверие с потребителя, на основата на уважение, зачитане на личното пространство и достойнство, право на информираност и неприкосновеност на личния живот
Резултат от учене 8.2:	Осъществява комуникация с потребителя и неговите близки
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Познава и описва етапите в процеса на общуване ● Познава и описва различни техники и методи в общуването
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Комуникира и поддържа професионални отношения с потребителя и близките му ● Отчита индивидуалните характеристики на потребителя в общуването си с него ● Разпознава етапите в процеса на общуване ● Използва различни техники и методи в общуването си с потребителя и неговите близки (активно слушане, задаване на открити и затворени въпроси, вербални и невербални техники за поддържане на разговор, отразяване на чувства, обратна връзка и др.)
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Самостоятелно създава и поддържа комуникация с потребителя и неговите близки, спазвайки определените правила и норми
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Решаване на казус <p>Средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1, 2 и 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Владее основни теоретични понятия за ефективна комуникация при предоставянето на социално-здравни услуги <p>За средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Владее основни техники и подходи за специфично общуване с различни групи потребители

ЕРУ 9

Наименование на единицата:	Професионална етика и професионално развитие
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3

Наименование на професията:	Социален асистент
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Резултат от учене 9.1:	Спазва професионалната етика и съхранява емоционалното си състояние
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Познава професионалните ценности и етичните норми в социалната работа с деца и възрастни ● Разпознава проявите на професионалния стрес и синдрома на „емоционално прегаряне“ ● Познава стереотипните модели на поведение на ползващите социална подкрепа
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Разпознава ситуации, в които могат да възникнат етични дилеми, и при необходимост търси съдействие от семейството, настойниците и роднините на потребителя или от професионалист ● Спазва поверителност относно факти или събития, за които научава (освен в случаите на риск за потребителя) ● Проявява самоконтрол за овладяване на своите настроения ● Прилага различни подходи за превенция на емоционалния стрес
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Осъзнава и спазва професионалните ценности и етичните норми в социалната работа ● Спазва конфиденциалност, проявява дискретност и се отнася с уважение към другите ● Развива сензитивност по отношение на собственото емоционално състояние ● Осъзнава необходимостта от намаляване на емоционалния стрес, на който е изложен в работата, и планира дейности за преодоляването му (сесии за намаляване на емоционалния стрес, за супервизия и др.)
Резултат от учене 9.2:	Проявява готовност за надграждане на професионалната си компетентност и развиване на личностните си качества
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Познава възможностите за професионално развитие ● Познава и описва: <ul style="list-style-type: none"> - значението на работата в екип - основните фактори за ефективна работа в екип - специфични начини на поведение в екипа - техники за решаване на конфликти в екипа.
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Разбира и отчита грешките и ограничеността на познанията си в конкретна работна ситуация. ● Проявява самокритичност към своите действия и ниво на познания ● Разбира необходимостта и предприема действия за допълнително професионално консултиране при трудности в работата с

	<p>потребителя и неговите близки</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Прилага техники за решаване на конфликти и вземане на решения
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Проявява готовност и мотивация за надграждане на професионалните си знания, умения и компетентности
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Решаване на казус
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <p>Владее основни теоретични знания за:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● същността на социалната работа и професионалната етика. ● видовете стрес и техники за справяне с тях ● подходите при работата в екип ● техниките при решаване на конфликт <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Решава точно и вярно зададен казус по предварително дефинирани параметри

Единици резултати от ученето за специалност „Подпомагане на деца“ – втора степен на професионална квалификация

ЕРУ 10

Наименование на единицата:	Предоставя подкрепа и грижи за децата, съобразени с особеностите на тяхното психическо, физическо, социално и емоционално развитие
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Наименование на професията:	Социален асистент
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Резултат от учене 10.1:	Познава особеностите в развитието на детето през различните възрастови периоди
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Познава възрастовите периоди в развитието на детето и основните им характеристики ● Познава потребностите на децата - културни, социални, емоционални, познавателни и др. ● Познава различните фактори, които оказват влияние върху развитието на детето (семейна, материална, културна, обществена среда)

Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Подпомага процеса на формиране на личността на детето ● Разпознава чувствата и преживяванията на детето ● Прилага индивидуален подход при грижите за деца с увреждания в зависимост от възрастта им, техните потребности, вида и степента на увреждането
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Проявява съобразителност при общуването и грижите за деца в зависимост от техните индивидуални потребности (психически, физически, интелектуални, емоционални, социални и др.)
Резултат от учене 10.2:	Познава видовете увреждания и хронични заболявания в детска възраст
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Познава и описва най-често срещаните заболявания в детска възраст и техните симптоми ● Познава и описва основните групи хронични заболявания и увреждания в детска възраст и техните характеристики
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Разпознава оплакванията на децата ● Предприема необходимите действия до намесата на съответния специалист ● Информира родителя и/или медицинските специалисти
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Идентифицира най-често срещани заболявания в детска възраст на база наблюдение на проявените симптоми ● Прилага индивидуален подход при предоставянето на грижи в зависимост от вида на увреждането/хроничното заболяване и потребностите на детето
Резултат от учене 10.3	Предоставя базови здравни грижи в дома на детето
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Разбира и спазва предписания лечебно-възстановителен режим на детето в домашни условия ● Познава и назовава средствата за дезинфекция; видовете дезинфекционни разтвори – тяхното съхранение и приложение ● Разпознава различните превързочни материали, мек и твърд медицински инструментариум, дезинфекционни препарати и др. ● Познава и описва хигиенните изисквания за грижа за детето в домашни условия ● Познава и описва различните видове санитарна обработка според заболяването
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Описва състоянието на детето при настъпване на видими промени в здравословното му състояние ● Събира и обобщава данни относно състоянието на детето по предварително зададени параметри и ги предоставя на специалистите по здравни грижи, при необходимост ● Приготвя дезинфекционни разтвори в различни концентрации според изискванията ● Извършва дезинфекция според мястото, формите и начините за приложение на различните дезинфекционни средства ● Познава и спазва противоепидемичен план за обгрижване на инфекциозно болни деца

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Предоставя базови здравни грижи за деца като прилага индивидуален подход и се съобразява с тяхното състояние, патология, характерни особености и нужди, създавайки у тях чувство за сигурност и безопасност • Обслужва децата, като строго спазва санитарните и хигиенните изисквания за работа с деца с повишен здравен риск в зависимост от вида на заболяването • Прилага правилата на асептиката и антисептиката при подготовката, дозирането и прилагането на дезинфекционни разтвори
Резултат от учене 10.4:	Общува с децата, отчитайки индивидуалните им особености и потребности
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава и описва особеностите при общуване с деца в зависимост от възрастта, психическото и физическото им развитие • Познава емоционалните преживявания, произтичащи от заболяването и/или увреждането на детето • Познава различни подходи и техники за общуване
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва подходящи и разнообразни подходи и техники за общуване • Изслушва детето и уважава неговото мнение • Предоставя информация на детето по разбираем за него начин
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • В състояние е да общува ефективно с децата, като се съобразява с индивидуалните им особености и потребности
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Казус <p>Средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Практически задачи
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Доставчик на социални услуги за деца с увреждания и/или хронични заболявания
Критерии за оценяване:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее основните теоретични понятия свързани с видовете увреждания, най-често срещаните и/или хронични заболявания, възрастовите и специфичните потребности на децата <p>За средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Прилага индивидуален подход спрямо спецификата на конкретния случай

ЕРУ 11

Наименование на единицата:	Подпомага пълноценното развитие на децата
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Наименование на професията:	Социален асистент
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Резултат от учене 11.1:	Съдейства за изграждане на умения за самообслужване при децата
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава видовете медицински изделия и помощни средства, предназначени за деца с увреждания • Познава изискванията и нормите за организиране на дневния режим на детето • Познава изискванията към средата за създаване на оптимални условия за развитие на детето
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява начина на употреба и поддържане на медицинските изделия и/или помощните средства на децата и/или родителите им (използва инструкциите за употреба) • Подпомага децата с увреждания/хронични заболявания при самообслужването им по начин, който развива тяхната самостоятелност • Спазва указанията и нормите, свързани с детската безопасност и опазване на здравето
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Подпомага детето да се справя самостоятелно в ежедневието, чрез изграждане на умения за самообслужване
Резултат от учене 11.2:	Оказва подкрепа на децата съобразно индивидуалните им потребности и интереси
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава общоприетите морални и етични ценности и се съобразява с тях при работата с деца и техните семейства • Информира се за живота на хора с различна култура, религия, етнос и др. • Познава методи за оценка на индивидуалните нужди на детето • Познава и описва техники за насърчаване на мотивацията и успехите на детето
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Спомага за изграждане на модел за поведение от страна на детето • Подпомага развитието на навици и умения при децата за извършване на ежедневни дейности • Наблюдава реакциите на детето и съобразява действията си, според индивидуалните му особености

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Съвместно с доставчик на социални услуги и родителя участва в изготвянето на индивидуалния план за работа с детето • Съвместно с родителя /близък, настойник/ организира ежедневните дейности на детето, съобразени с интересите, индивидуалните особености, потребностите и възможностите му
Резултат от учене 11.3:	Съдейства за осигуряване на среда и възможности за пълноценното развитие на децата (физическо, интелектуално, социално и емоционално), за социалната им интеграция и включване
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава институциите на местно ниво, които предоставят образователни, здравни и социални услуги за деца, вкл. за деца със специални нужди • Познава видовете игри, подходящи за съответната възраст и индивидуалните потребности на детето • Познава изискванията към средата (физическа и социална) за осигуряване на пълноценно развитие на децата • Познава структурата на индивидуалния план за грижи за детето
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Придружава детето до и във училище/детска градина, библиотеки, читалища, занимални или други обучителни центрове; подпомага дейността му там под ръководството на съответния специалист • Създава, структурира и ръководи ежедневните дейности (игра, почивка, подготовка на уроците и др.), като включва време за преминаване от една дейност в друга • Развива навици и умения у детето за спазване на дневен режим • Идентифицира проблемите в ежедневието на детето и информира родителите за тях
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Съвместно с родителя (близък, настойник) организира средата на детето (физическа и социална) за подпомагане на неговото пълноценно развитие • Организира социални и игрови дейности, съобразени с индивидуалните потребности и възможности на детето, след предварително съгласуване с родителите • Организира занимания, подходящи за интересите, потребностите и възможностите на детето, като спазва изискванията на родителите и програмите на други специалисти, занимаващи се с него
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Доставчик на социални услуги за деца с увреждания и/или хронични заболявания/ или в семейна среда
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира основни знания, свързани с осигуряване на възможности за пълноценно развитие на детето <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява вярно индивидуалния план за грижи по предварително дефинирано задание

ЕРУ 12

Наименование на единицата:	Предоставя интегрирани социално-здравни услуги съгласно правната рамка и стандартите за предоставяне на социални услуги за деца
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Наименование на професията:	Социален асистент
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Резултат от учене 12.1:	Познава правната рамка, критериите и стандартите за предоставяне на социални услуги за деца
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните нормативни документи за предоставяне на социални услуги за деца и семейства • Познава спецификата на различните социални услуги за деца и семейства, вкл. за деца с увреждания или с хронични заболявания • Знае органите за закрила на детето на национално и местно ниво • Запознат е с указанията и нормите, свързани с детската безопасност и опазване на здравето
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • В ежедневната си работа се съобразява с критериите и стандартите за социални услуги за деца и семейства, с основните нормативни актове, които имат отношение към дейността • Спазва указанията и нормите, свързани с детската безопасност и опазване на здравето; сигнализира доставчика на услугата и/или компетентните органи при констатиран риск за живота и здравето на детето • Идентифицира подходящи социални услуги за деца и семейства в общността в зависимост от индивидуалните потребности на децата
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Предоставя интегрирани социално-здравни услуги за деца с увреждания или с хронични заболявания, в съответствие с действащата нормативна уредба

	<ul style="list-style-type: none"> • Съдейства за достъп до специализирани и други социални услуги за деца и семейства в общността, в зависимост от индивидуалните потребности на детето • Съобразява изискванията за качество при предоставянето на социални услуги
Резултат от учене 12.2:	Познава правата на децата и действа в техен интерес
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Запознат е с основните международни документи, регламентиращи правата и закрилата на детето • Запознат е с основните нормативни документи в България в областта на правата и закрилата на детето, здравеопазването, образованието и социалното подпомагане и услуги, вкл. за децата с увреждания или с хронични заболявания • Запознат е с институционалната рамка за реализиране правата на децата в областта на здравеопазването, образованието, социалната закрила и закрилата на децата • Запознат е с модели и форми на подкрепа, които имат за цел развитие на способностите на детето
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Съдейства за подобряване достъпа на децата и семействата до социални, здравни, образователни и др. услуги • Идентифицира деца в риск и предприема необходимите стъпки за уведомяване на компетентните органи • Зачита мнението на детето, на неговото биологично семейство и/или на настойника/попечителя, на приемното семейство или на семейството на роднини или близки, при които е настанено, освен в случаите, когато това не е в негов интерес
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Съобразява дейността си с правата на децата и техния най-добър интерес • Способен е да прилага модели и форми на подкрепа, целящи развитие на способностите на детето, предпазването му от злоупотреби, пренебрегване или нехуманно отношение, подходящо образование и подкрепа в образователния процес • Оказва подкрепа в структурирането на ежедневието на детето и подготовката му за училище
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира основни знания, свързани с правата на децата в България, достъпа до и предоставянето на образователни, здравни и социални услуги за деца и семейства <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разрешава правилно казус, свързан с правата и закрилата на детето
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тест <p>Средство 2:</p>

- Казус

Единици резултати от ученето за специалност „Подпомагане на възрастни“ – втора степен на професионална квалификация

ЕРУ 13

Наименование на единицата:	Предоставя интегрирана социална и здравна подкрепа на потребителя
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Наименование на професията:	Социален асистент
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Резултат от учене 13.1:	Оказва подкрепа на потребителя в контактите му с институции и служби
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава институциите на местно ниво, които предоставят различен вид услуги и подкрепа (здравни, социални, административни и др.) • Познава различните видове документи и спецификите на изготвянето им (декларация, заявление, жалба и др.) • Познава начините за плащане (в брой, банкови карти и др.) и отчетност
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Помага на потребителя при подготовката и попълването на документи • Придружава потребителя при набавяне на необходимите документи за медицинска експертиза и други институции за социална подкрепа • Съдейства за своевременното предоставяне на документи, кореспонденция и други по пощата, на място в институциите или по друг регламентиран начин • Посредничи на потребителя за снабдяване с необходимите медицински изделия, помощни средства, отоплителни средства, приспособления, съоръжения и др.
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Предоставя административна помощ и емоционална подкрепа на потребителя при взаимодействието му с институциите
Резултат от учене 13.2:	Съдейства за поддържане и разширяване на социалните контакти и интересите на потребителя
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава техниките и прийомите за подкрепа на потребители от различни възрастови групи и/или с различни видове увреждания, вкл. придружаване или помощ при придвижване • Притежава знания по актуални ежедневни теми и добра обща култура

	<ul style="list-style-type: none"> ● Познава възрастовите особености на потребителя
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Предоставя информация и умее да води разговор по интересни за потребителя теми ● Подпомага организирането на развлекателни и социални занимания в дома на потребителя и извън него ● Посредничи в осъществяването на социални контакти между потребителя и неговото обкръжение ● Придружава до и от работното място потребители с увреждания, като се съобразява с индивидуалните им възможности и потребности ● Подкрепя потребителя на работното му място съобразно компетенциите си
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Подпомага ефективно потребителя при осъществяването на социални контакти и при участието му в различни по вид занимания - в дома и извън него
Резултат от учене 13.3:	Оказва подкрепа и съдействие на потребителя в ежедневните му дейности
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Познава основните правила за съхранение и обработка на различните хранителни продукти ● Познава основните правила за работа с домакински електроуреди и техника ● Идентифицира рискове за здравето на потребителя в дома му (неравности по пода, счупени стъпала и др.) ● Познава основните правила за осигуряване на хигиената в дома на потребителя
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Планира работните задачи за деня като ги съгласува с потребителя ● Съдейства за правилното съхранение на хранителните продукти в дома на потребителя ● Спазва правилата за физически контакт при подпомагане в храненето, личната хигиена на потребителя и др. ● Спазва правилата за безопасност при използване на уредите в дома на потребителя ● Спазва правилата за безопасност при извършване на дейностите, свързани с хигиенизирането на дома
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Оказва подкрепа и съдействие на потребителя за изпълнение на дейности, свързани със задоволяване на основните му жизнени потребности ● Дава предложения за преодоляване на идентифицирани рискове и се съобразява с решението на семейството и близките на потребителя ● Може прецизно и безопасно да извършва дейности, свързани с хигиенизирането на дома
Резултат от учене 13.4:	Подпомага удовлетворяването на потребностите на различните групи потребители
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Познава спецификата на социално-значимите болести за

	<p>България</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Познава специфичните потребности на различни възрастови групи потребители с увреждания и с хронични заболявания ● Разпознава вербалните и невербалните сигнали за интерпретиране поведението на потребителя
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Използва различни модели на подкрепа на потребителя в зависимост от типа увреждане, начина на приемане на болестта и процеса на стареене ● Използва вербалните и невербалните сигнали за интерпретиране поведението на потребителя, когато е обучен допълнително за това
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Съобразява и преценява прилагането на различни подходи и методи за удовлетворяване нуждите на потребителите в зависимост от вида и степента на техните увреждания или хронични заболявания
Резултат от учене 13.5:	Познава структурата и организацията на домашната среда и социално-здравната дейност
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Познава организацията на работата при извършване на интегрирани здравни и социални услуги ● Познава спецификата на работата при извършване на интегрирани здравни и социални услуги в дома на потребителя
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Спазва изискванията за предоставяне на интегрирани социални и здравни услуги ● Ползва различните модели на подкрепа, съобразно спецификата на предоставяните интегрирани услуги ● Планира екипната работа, в зависимост от потребностите от социални или здравни услуги
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Организира ефективно дейността си и не допуска създаване на условия за усложняване състоянието на потребителя ● Преценява коя от услугите е с приоритет
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Решаване на казус по зададен сценарий <p>Средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Провеждане на интервю
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1, 2 и 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Демонстрира знания за: <ul style="list-style-type: none"> - същността и структурата на видовете институции, които могат да предоставят подкрепа - структурата и съдържанието на различните видове документи и видовете техники на разплащане и отчетност

	<p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Владее основните теоретични понятия, свързани със: <ul style="list-style-type: none"> - възрастовото развитие и психологическите особености - задоволяване на базовите нужди на потребителя <p>За средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Демонстрира основни знания за: <ul style="list-style-type: none"> - спецификата на заболяванията и видовете подкрепа - организацията на работата при предоставянето на социални и здравни услуги
--	--

ЕРУ 14

Наименование на единицата:	Предоставя базови здравни грижи в дома на потребителя
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Наименование на професията:	Социален асистент
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Резултат от учене 14.1:	Разпознава основните симптоми при различни видове заболявания
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Познава и описва най-често срещаните остри и хронични заболявания, ортопедични, травматологични, неврологични и онкологични състояния и техните симптоми ● Познава и описва най-често срещаните ортопедични, травматологични, неврологични онкологични състояния и техните симптоми
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Описва състоянието на потребителя при настъпване на видими промени в здравословното му състояние ● Събира и обобщава данни относно състоянието на потребителя по предварително зададени параметри и ги предоставя на специалистите по здравни грижи при необходимост
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Обслужва потребителя според компетенциите си, като строго спазва хигиенните стандарти за работа ● Стриктно спазва изискванията за грижи в домашни условия след ортопедични, травматично-хирургични, онкологични и други интервенции ● Своевременно информира личния лекар за оплакванията на потребителя
Резултат от учене 14.2:	Предоставя базови здравни грижи в дома на потребители с различни специфични заболявания

Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Познава и описва хигиенните изисквания за грижа в дома на потребителя ● Познава и описва различните видове санитарна обработка според заболяването на потребителя ● Разбира и спазва предписанията във връзка с лечебно-възстановителния режим на потребителя в домашни условия
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Изпълнява базови здравни грижи, спазвайки предписания лечебно-оздравителен режим, съответстващ на водещото заболяване на потребителя ● Изпълнява подкрепящи функции и грижи относно здравословното състояние на потребителя, съобразно предписанието на лекаря ● Наблюдава промените в здравословното състояние на потребителя и своевременно информира доставчика на социални услуги или лекаря ● Познава и спазва противоепидемичния план за обгрижване на инфекциозно болни
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Предоставя базови здравни грижи на потребителя, като прилага индивидуален подход и се съобразява с неговото състояние, патология, характерни особености и нужди, създавайки у него чувство за сигурност и безопасност ● Обслужва потребителя, като строго спазва хигиенните изисквания за работа с потребители с повишен здравен риск в зависимост от вида на заболяването
Резултат от учене 14.3:	Прилага основните правила на асептиката и антисептиката
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Познава и назовава средствата за дезинфекция; видовете дезинфекционни разтвори – тяхното съхранение и приложение ● Разпознава различните превързочни материали, мек и твърд медицински инструментариум, дезинфекционни препарати и др.
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Приготвя дезинфекционни разтвори в различни концентрации според изискванията ● Извършва дезинфекция според мястото, формите и начините за приложение на различните дезинфекционни средства
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ● Спазва правилата на асептиката и антисептиката ● Показва прецизност при подготовката и дозирането на дезинфекционните разтвори
Резултат от учене 14.4:	Извършва дезинфекция в дома на потребителя
Знания	<ul style="list-style-type: none"> ● Познава и описва методите и средствата за дезинфекция - на повърхност, на кухненски офиси, съдове, прибори, бельо, които се използват при обслужване на потребителя (термометри, подлоги, уринатори)
Умения	<ul style="list-style-type: none"> ● Извършва основна дезинфекция на легло според спецификата

	<p>на заболяването</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дезинфектира предмети и повърхности, до които потребителят има достъп • Събира и обработва личното и спалното бельо на потребителя според изискванията
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Приготвя самостоятелно дезинфекционни разтвори при спазване на правилата за безопасност
Резултат от учене 14.5:	Участва в процеса на дезинсекция и дератизация
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава и изброява различните рискове за здравето и сигурността на потребителя при наличие на вредни насекоми, паразити, гризачи и др.
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага различни методи и средства за дезинсекция и дератизация • Прилага различни методи и средства за борба с паразити
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Може да планира и организира дейности и мероприятия, свързани с дезинсекция и дератизация
Резултат от учене 14.6:	Изпълнява дейности по превенция на разпространението на инфекции
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава често срещаните причини за възникване на инфекции и начините, по които се предават. • Познава особеностите на режима за събиране, съхраняване, обезвреждане и транспортиране на общите и биологичните отпадъци.
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява план за предотвратяване разпространението на инфекции по пътя потребител – персонал и/или персонал – потребител • Използва индивидуални защитни средства или други непопулярни профилактични мерки за предпазване от инфекции • Работи с различни хигиенни и дезинфекционни разтвори
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Извършва прецизно дейности по превенция на разпространението на инфекции
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средства 1 и 2:</p> <p>Демонстрира знания, свързани със:</p> <ul style="list-style-type: none"> • симптомите на най-честите остри и хронични заболявания, на ортопедични, травматологични, неврологични и онкологични състояния • различните специфични заболявания и необходимостта от

	<p>предоставянето на съответстващи базови здравни грижи</p> <ul style="list-style-type: none"> • правилата на асептиката и антисептиката • дезинфекцията, дезинсекцията и дератизацията и предприемането на необходимите действия по прилагането им • дейностите по превенция на разпространението на инфекции
--	---

ЕРУ 15

Наименование на единицата:	Правна рамка и стандарти за предоставяне на социални услуги за възрастни
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Наименование на професията:	Социален асистент
Ниво по НКР:	3
Ниво по ЕКР:	3
Резултат от учене 15.1:	Познава правната рамка за предоставяне на социални услуги за възрастни
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните нормативни документи в областта на социалното законодателство, свързани с професията • Познава формите на социалното подпомагане и ангажираните институции на национално и местно ниво • Описва същността и спецификата на социалните услуги и включените в тях дейности
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Планира работния процес • Обяснява своите задължения и взаимодействието между социален асистент и потребител • Съгласува разработения от доставчика на услугата график на дейността • Попълва документация, свързана с предоставянето на услугата • Информира потребителя за правата му
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага нормативната уредба при предоставянето на социални услуги за възрастни
Резултат от учене 15.2:	Познава и спазва критериите и стандартите за предоставяне на социални услуги за възрастни
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава в детайли стандартите за предоставяне на качествена грижа, в съответствие с установените потребности • Описва критериите за съответствие на социалната услуга с определените стандарти
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и съобразява изпълнението на работните дейности със стандартите и критериите за качество
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Спазва стандартите и критериите при предоставянето на социални услуги

Средства за оценяване	Средство 1: <ul style="list-style-type: none"> Решаване на тест Средство 2: <ul style="list-style-type: none"> Практическа задача
Условия за провеждане на оценяването	За средство 1: <ul style="list-style-type: none"> Учебен кабинет
Критерии за оценяване	За средство 1: <ul style="list-style-type: none"> Дефинира основни теоретични понятия в областта на социалното подпомагане, социалните услуги и планирането на работния процес За средство 2: <ul style="list-style-type: none"> Прилага стандартите и критериите за социални услуги

4. Изисквания към материалната база

4.1. Учебен кабинет или зала за провеждане на социално-психологичен тренинг

Учебният кабинет е оборудван с работно място на всеки обучаващ (работна маса и стол), работно място на обучаващия (работна маса и стол), дъска за писане, шкафове, гладка стена за окачване на табла, компютър с подходящи програмни продукти, учебни видеофилми, мултимедия, видеотехника, други средства за обучение и дидактическа техника.

Кабинетът трябва да осигурява възможности за използване на интерактивни методи за преподаване (достатъчно пространство за работа по двойки и в малки групи, лесно преносими мебели и др.).

Учебни пособия и средства: видеокасети, аудиокасети, дискове, слайдове, методически материали, лични предпазни средства, помощни средства, приспособления и съоръжения и др.

4.2. Учебно-тренировъчни зали

Учебно-тренировъчните зали трябва да бъдат оборудвани с необходимите материали и пособия за извършване на дейности, свързани с хранене, общ тоалет, обичайни и ежедневни дейности, оказване на първа помощ, хигиена на дома и др.:

4.2.1. За извършване на професионални дейности, свързани с хранене на потребителите: подвижни масички за сервиране, табла, градуирани съдове, предпазни кърпи, кухненска посуда (чинии, вилици, лъжици, чаши), специализирани съдове за прием на течности.

4.2.2. За извършване на професионални дейности, свързани с общия тоалет на потребителите: - санитарна количка, съд за топла вода, чаша за прясна вода, леген, бъбрековидно легенче, подлоги, уринатори; - кофа за мръсна вода; торба за събиране на замърсеното бельо; - табличка с тривка, гъба, сапун; хавлиени кърпи, пижама; - лични принадлежности на пациента - четка и паста за зъби, гребен и др.; - табличка с консумативи за тоалет против декубитус; - табличка за специален тоалет на очи, уши, нос и устна кухина; - ножичка за нокти; - дезинфектант за ръце, дезинфектант за кожа и лигавици; - изолационна престилка, маска, ръкавици, калцуни.

4.2.3. За извършване на професионални дейности, свързани с транспортиране и/или съпровождане за изследване: медицинска носилка, инвалиден стол, стойка за вливания, подходящ съд за пренасяне на материалите към лабораторията и др.

4.2.4. За извършване на обичайни ежедневни дейности: превързочни материали, болнични легла, антидекубитални дюшеци, медицински легенчета, инвалиден стол, тоалетен стол, подлога, термометър, апарат за кръвно налягане, памперси, постелъчно бельо.

4.2.5. За извършване на дейности по оказване на първа помощ: мулажи, шини, превързочни материали, апарати за кръвно налягане, апарати за обдишване и др.

4.2.6. За извършване на дейности, свързани с осигуряване на комфорт и хигиена на домашната среда: кърпи, четки, мопове, кофи, дезинфектанти.

4.3. Обучение по практика

Обучението по практика се провежда индивидуално и групово в места (бази) за предоставяне на социални услуги в общността (дневен център, център за социална рехабилитация и интеграция, център за интегрирани социално-здравни услуги, преходни и защитени жилища и др.), както и в специализирани институции и хосписи.

5. Изисквания към обучаващите по теория и практика

Вариант 1

Обучението по професионална подготовка - теория и практика, се осъществява от лица с образователно-квалификационна степен „магистър“ или „бакалавър“ по специалности от съответните професионални направления от области на висше образование „Социални, стопански и правни науки“, „Медицина“ и „Здравни грижи“ от Класификатора на областите на висше образование. Тези лица трябва да имат професионален опит не по-малко от 3 години по съответната специалност.

Лицата с образователно-квалификационна степен „бакалавър“ от професионално направление „Здравни грижи“ трябва да имат професионална квалификация „медицинска сестра“, „акушерка“, „фелдшер“ или „рехабилитатор“ и да имат придобита образователно-квалификационна степен „бакалавър“ или „магистър“ по специалност „Управление на здравните грижи“ от професионално направление „Обществено здраве“.

Препоръчително е на всеки три години обучаващите да преминават курс за актуализиране на професионалните знания и умения.

Вариант 2 (текст по видове професионална подготовка)

Право да преподават по учебните предмети/модули от общата професионална подготовка имат лица с висше образование по специалност от следните професионални направления според от Класификатора на областите на висше образование и професионални направления, утвърден от Министерски съвет с Постановление № 125 от 24.06.2002 г., посл. доп. бр. 94 от 25.11.2005 г.:

- Област на висше образование „Социални, стопански и правни науки“:
 - Професионално направление „Администрация и управление“;
 - Професионално направление „Икономика“;
- Област на висше образование „Технически науки“;

- Област на висше образование „Здравеопазване и спорт“:
 - Професионално направление „Медицина“.

Право да преподават по учебните предмети от отрасловата и специфичната професионална подготовка (теория и практика на професията) имат лица с висше образование по специалности от следните професионални направления според Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления:

- Област на висше образование „Социални, стопански и правни науки“:
 - Професионално направление „Администрация и управление“;
 - Професионално направление „Икономика“;
 - Професионално направление „Право“;
- Област на висше образование „Природни науки, математика и информатика“:
 - Професионално направление „Информатика и компютърни науки“;
- Област на висше образование „Обществено здраве“:
 - Професионално направление „Кинезитерапия и рехабилитация“;
- Област на висше образование „Здравеопазване и спорт“:
 - Професионално направление „Медицина“;
 - Професионално направление „Здравни грижи“;
- Област на висше образование „Педагогически науки“:
 - Професионално направление „Педагогика“.
- Област на висше образование „Хуманитарни науки“:
 - Професионално направление „Филология“.

Обучаващите по теория и практика, чието образование и квалификация принадлежи към области на висше образование „Социални, стопански и правни науки“, „Медицина“ и „Здравни грижи“ от Класификатора на областите на висше образование, трябва да имат професионален опит не по-малко от 3 години по съответната специалност.

Лицата с образователно-квалификационна степен „бакалавър“ от професионално направление „Здравни грижи“ трябва да имат професионална квалификация „медицинска сестра“, „акушерка“, „фелдшер“ или „рехабилитатор“ и да имат придобита образователно-квалификационна степен „бакалавър“ или „магистър“ по специалност „Управление на здравните грижи“ от професионално направление „Обществено здраве“.

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка, за който няма съответно професионално направление в Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, могат да преподават лица без висше образование, ако са придобили съответната професионална квалификация при условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение.

Професионална квалификация „учител“ не е необходима.

Препоръчително е на всеки три години обучаващите да преминават курс за актуализиране на професионалните знания, умения и компетентности.